

**A Magyar Nemzeti Bank
Környezetvédelmi Nyilatkozatának
2013. évi frissítése**

Tartalom

1. Bevezetés
2. Környezeti Politika
3. A környezeti teljesítmény alakulása
Környezeti teljesítmény számszerű adatainak összefoglalása
Energiahatékonyság növelése
Levegő védelme
Hulladékgazdálkodás
4. Célok és a programok megvalósulásának áttekintése
5. Vállalásaink 2013-ra, kitekintés 2014-re
6. Hitelesítési záradék

Intézményi adatok

Intézmény neve: Magyar Nemzeti Bank

Intézmény székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.

Létszám: 573 fő

Alapítás dátuma: 1924

Tevékenység: jegybank

Intézmény telephelyei: Szabadság téri épület 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.; Logisztikai Központ 1239 Budapest Európa utca 1.

Kapcsolattartó: Fekete Gábor

e-mail: feketeg@mnbb.hu

Telefon: +36 1 428-2600/1584-es mellék

Fax: +36 1 429-8000

1. Bevezetés

Előszó

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban MNB) a környezettudatos működés elmélyítése, ezzel együtt a fenntarthatóság előmozdítása érdekében 2011-ben alakította ki és vezette be a Környezeti Vezetési és Hitelesítési Rendszerét (KÖVHIR). A felelős, köztudatos szemlélet az MNB teljes intézményi tevékenységére jellemző, a KÖVHIR bevezetésével a környezetvédelmi tevékenység számára hoztunk létre egy olyan keretet, amelyben a fenntarthatósági szempontok hosszú távon érvényre juttathatók.

A 2011-ben elfogadott Környezeti Politikában a felső vezetés kinyilvánította elkötelezettségét a környezeti teljesítmény folyamatos javítása mellett, ugyanakkor a dokumentumban lefektetett alapelvek biztosítják azt, hogy konkrét intézkedésekre csak a környezeti hasznosság javulásával elérhető eredmények és a megvalósítás költségeinek mérlegelésével kerüljön sor. A Környezeti Politika fókuszterületein 2012-ben tovább javult a környezeti teljesítmény, a konkrét, számszerűsített célokat 2012 végéig elértük, a környezeti teljesítményünket vállalásainkat meghaladó mértékben javítottuk. 2013-ra a környezeti teljesítményünk szinten tartását, illetve kismértékű javítását irányozzuk elő.

Az MNB Környezeti Politikájában az energiahatékonysággal kapcsolatos kérdések a továbbiakban is kiemelt fontosságúak. Az MNB környezeti terhelésének döntő része az épületek üzemeltetéséhez kapcsolódik, ezért a jövőbeni fejlesztési területeket az épületekre vonatkozó nemzetközi szabványokban megfogalmazott követelmények alapján határozzuk meg. 2013-ban elvégezzük az MNB mindkét épületének nemzetközi környezetvédelmi minősítését.

dr. Matolcsy György

Áttekintés

A Magyar Nemzeti Bank jelen Környezetvédelmi Nyilatkozattal tájékoztatja az érintett feleket és a közvéleményt az MNB 2011-12. évi környezetvédelmi tevékenységéről, valamint a környezeti teljesítményéről. A Környezetvédelmi Nyilatkozat az érdeklődők számára az MNB honlapján (http://www.mnb.hu/A_jegybank/mnbhu_a_felelos_jegybank/kornyezetiranyitasi-rendszer) érhető el.

Az MNB környezetirányítási rendszerét, a KÖVHIR-t 2011-ben vette nyilvántartásba az EU, ugyanebben az évben került hitelesítésre az MNB Környezetvédelmi Nyilatkozata. A Környezetvédelmi Nyilatkozat hitelesítését az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendeletében (a továbbiakban: EMAS rendelet, Eco-Management and Audit Scheme) meghatározott akkreditációval rendelkező auditor végezte, a rendeletben meghatározott követelmények alapján. Jelen Környezetvédelmi Nyilatkozat az EMAS hitelesítési cikluson belüli környezetvédelmi nyilatkozat második frissítése, amely kiegészítő adatokat közöl a 2012. évi tényleges környezeti teljesítményről. Az MNB környezetvédelmi tevékenységéről átfogó kép a 2011. évi Környezetvédelmi Nyilatkozattal, illetve annak 2012. évi frissítésével együtt kapható.

Jelen Környezetvédelmi Nyilatkozat az EMAS rendeletben meghatározott követelmények figyelembe vételével készült, amely alapján új, konszolidált Környezetvédelmi Nyilatkozat kiadása 2014-ben esedékes.

2. Környezeti Politika

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban MNB) a társadalmi felelősségvállalási stratégiájában kinyilvánította a környezet iránt érzett felelősségét is. E felelősségtől vezérelve alkotja meg a Bank a Környezeti Politikát és egyben elkötelezi magát a környezeti teljesítmény folyamatos javítása mellett.

A környezeti teljesítmény javítása érdekében Környezetközpontú Irányítási Rendszert vezet be, tart fenn és gondoskodik hatékony működéséről, fejlesztéséről.

Alapelvek

- A környezeti politika megvalósítása során az MNB cselekvéseit alapvetően a közpénzekkel való gazdálkodás felelőssége, mint társadalmi elvárás határozza meg.
- Az MNB teljes mértékben eleget tesz a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségeinek, lehetőségeihez mérten, azokon túlmutató célokat tűz ki.
- Az MNB arra törekszik, hogy a működésével összefüggő környezeti terhelés a lehető legkisebb mértékű legyen.
- Az MNB fontosnak tartja a környezettudatos működés folyamatos fejlesztését és az új lehetőségek feltárását, alkalmazását.
- Az MNB környezeti teljesítmény javítására irányuló kezdeményezést, vállalást a környezeti hasznosság javulásával elérhető eredmények, illetve a megvalósítás költségeinek mérlegelését követően tesz.
- A környezetvédelem területén elért eredmények fontos szerepet játszanak az érintettek felé történő példamutatásban.

Környezeti hatások értékelése

Környezeti célok, célkitűzések meghatározásának és értékelésének kereteit az EMAS rendelet alapján kialakításra kerülő Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési rendszer (KÖVHIR) adja. Ebben a keretrendszerben kerülnek azonosításra a Bank működésének releváns környezeti tényezői, a környezeti hatások pedig értékelésre.

Környezeti célkitűzés

Az MNB működéshez kapcsolódó környezeti tényezők és környezeti hatások értékelése alapján kerültek meghatározásra a környezeti teljesítmény javításának fő irányvonalai:

1. **Energiahatékonyság növelése** (energiafogyasztás csökkentése, megújuló energia alkalmazása), **energiatudatosság fejlesztése** (szemléletformálás).
2. **Levegő, mint környezeti elem védelmének növelése** (a szagok, zaj, por, terhelés csökkentése).
3. **Korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása, fejlesztése** (irodai hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékszállítás költségeinek csökkentése, zöldhulladék-kezelés fejlesztése).

Szemléletformálás

A Környezeti Politika az MNB minden munkavállalója számára iránymutató. Az MNB felső vezetése minden munkavállalótól elvárja, hogy a Környezeti Politikájában szereplők szerint járjon el és a környezeti célkitűzései megvalósításában aktívan közreműködjön. A munkavállalók környezettudatos szemléletének és a környezet iránti felelősségérzetének formálását, fejlesztését az MNB biztosítja.

Partnerek és beszállítók

Az MNB a munkavállalói mellett a partnereknél is igyekszik előtérbe helyezni a környezetvédelem ügyét. Az MNB számára fontos, hogy telephelyein munkát végző szerződéses partnerek is elkötelezettek legyenek a környezetvédelem iránt és hogy tevékenységüket a környezetvédelmi jogszabályok teljes körű betartásával, az MNB belső szabályainak és elvárásainak megfelelően végezzék. Az MNB a beszerzési eljárásai során törekszik arra, hogy a környezettudatos szempontok érvényre jussanak.

Kommunikáció, transzparencia

A Környezeti Politikát a Magyar Nemzeti Bank elnöke hagyja jóvá. A Működési szolgáltatások gondoskodik arról, hogy az nyilvános, bárki számára hozzáférhető és naprakész legyen.

Az MNB környezeti teljesítményét „Környezetvédelmi Nyilatkozat” formájában hozza nyilvánosságra, amelyet honlapján hozzáférhetővé tesz.

3. A Környezeti teljesítmény alakulása

3.1. Környezeti tényezők és hatások

Az MNB Környezeti politikájának megalapozása a jelentős környezeti tényezők azonosításával és értékelésével történt. A környezeti hatás értékelésére az Európai Unióban elterjedt, úgynevezett „ökotérképezés” módszertanával történt, a Környezeti Politika fókuszában a három legnagyobb pontszámot kapott elem, az energia, a levegő és a hulladék kerültek. Az MNB működésében és a külső szabályozási környezetben 2012-ben nem történt olyan változás, amely a jelentős környezeti tényezőkben változást eredményezett volna.

Az MNB környezeti teljesítménye 2012-ben tovább javult. A környezeti mutatószámok szinte mindegyike esetében javulás történt.

A villamosenergia-felhasználás 9,1 %-kal, a gázfogyasztás 13,7 %-kal csökkent. A teljes széndioxid-terhelés 10,3 %-kal volt alacsonyabb. Az összes hulladék mennyisége 42,7 %-kal, ezen belül a kommunális hulladék mennyisége 52,5 %-kal volt kevesebb, a 2010. évi bázisnál. (lásd 1. sz. táblázat)

1. sz. táblázat: Az MNB környezeti teljesítménye összefoglalóan

	2010	2011	2012	2012/2010	R (2010)*	R (2012)*
Energia (kWh)						
Villamos energia	5 890 983	5 445 073	5 356 701	0,9	9 967,8	9 219,2
Gáz energia	2 786 353	2 596 306	2 397 100	0,9	4 714,6	4 125,5
Anyag felhasználás						
Papír (ív)	3 195 500	2 283 500	2 127 000	0,7	5 407	3 661
Csomagolóanyag (kg; pénzfeldolg.)	5 892	4 295	3 554	0,6	n.e.	n.e.
Hulladék (kg)						
Kommunális hulladék	159 480	103 698	75 769	0,5	269,8	130,4
Szelektív műanyag	702	2 880	3 632	5,2	1,2	6,3
Szelektív üveg	2 840	3 295	3 194	1,1	4,8	5,5
Szelektív, megsemmisített papír	50 890	64 558	41 271	0,8	86,1	71,0
IT berend., egyéb elektronikai hull. nem veszélyes egyéb hulladék	11 795	0	5 445	0,5	20,0	9,4
Veszélyes hulladék	465	250	210	0,5	0,8	0,4
Összesen	226 172	174 681	129 521	0,6	382,7	222,9
Kibocsátások						
CO ₂ (teljes kibocsátás, tonna)**	4 544	4 229	4 075	0,9	7,7	7,0
CO ₂ (energia felhasználás tonna)	4 028	3 732	3 647	0,9	6,8	6,3
Nitrogén oxid (kg)	573	462	335	0,6	1,0	0,6
Szilárd anyag, por (kg)	36,13	32,22	32,71	0,9	0,1	0,1
Kéndioxid (kg)	0,42	0,52	0,37	0,9	0,0	0,0
Víz (m3)						
Hálózati vízfogyasztás	9 742	7 299	8 495	0,9	16,5	14,6
Vízfelhasználás saját kútból***	6 108	6 987	10 504	1,1	n.e.	n.e.
Biológiai sokféleség						
Zöld terület (m ² ; LOG KP.)	11 000	11 000	11 000	1,0	18,6	18,9
Beépítés mértéke (LOG Kp.)	20,6	20,6	20,6	1,0	n.e.	n.e.
Fák száma (db. LOG Kp.)	164	164	164	1,0	n.e.	n.e.

*R: Az EMAS Rendelvényben előírt fajlagos mutató, az MNB-ben ennek vetítési alapja az éves stratisztikai átlaglétszám (2012:581,04 fő).

** : Energiafelhasználáshoz és utazáshoz kapcsolódó, összes kibocsátás

***: A növekedése egyrészt a Logisztikai Központ zöld területének locsolásához szükséges vizigény növekedésére, másrészt a Szabadság téri épület gépészeti rendszerének többlet felhasználásához kapcsolódott.

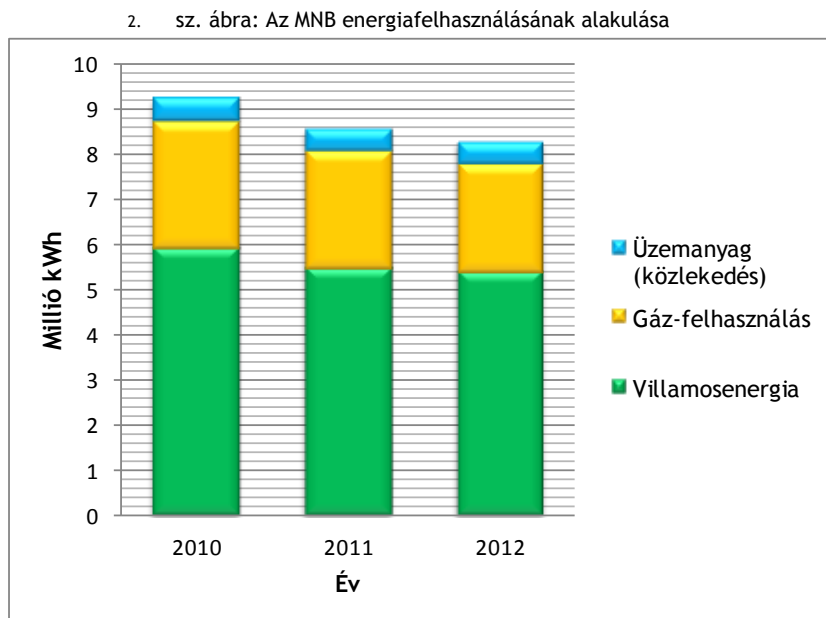
n.e.: a fajlagos mutató nem értelmezhető

A kútvíz-felhasználás esetében az elmúlt két évben tapasztalható magasabb fogyasztási adatok mögött az egyre szárazabb és melegebb nyarak állnak, amelyek miatt megnövekedett a Logisztikai Központ zöld felületének locsolási igénye, illetve a Szabadság téri épület gépészeti rendszerének vízfelhasználása.

Az MNB 2012-ben frissített Környezetvédelmi Nyilatkozatát és a sikeres külső auditot követően a hitelesítési záradékkal ellátott nyilatkozatát a honlapján közzétette. Az MNB 2012-ben is teljes körűen betartotta a működéséhez kapcsolódó jogszabályokat, a számára előírt környezetvédelmi normák mellett a munka- és egészségbiztonsági követelményeket is teljesítette.

3.2. Energiahatékonyság növelése

Az MNB energiafelhasználása 2012-ben további csökkent, a csökkenés mögött konkrét intézkedések, átalakítások, illetve a környezettudatos működésben történt előrelépések is szerepet játszottak.

Az energia-hatékonyság növelését komplexen kezeljük és beleértjük a takarékosági, fogyasztás-megtakarítási intézkedéseken túlmenően az energiagazdálkodással kapcsolatos kérdéseket is, mint pl. a lekötött kapacitások folyamatos nyomon követése, lehetőség szerinti csökkentése, amely költségmegtakarítást eredményez. A teljes energiafelhasználásban 2012-ben bekövetkezett csökkenés 14 családi ház éves energiaigényének felel meg.

A szolgáltató partner által kiállított hivatalos igazolás alapján 2012-ben a vállalt 1,5 %-nyi megújuló részarány teljesült.

A KÖVHIR 2011-ben került bevezetésre, vállalásaink teljesülését a 2010. évi tényleges adatok, mint bázis adatok összehasonlításával értékeljük.

i. Villamosenergia-felhasználás

A villamosenergia-fogyasztásban tényleges megtakarításokat az alábbi intézkedésekkel:

a Szabadság téri épületben (165 029 kWh)

- Világításkorszerűsítés, energiatakarékos fényforrások alkalmazása 110 910 kWh,
- Noteszgép-csere 32 619 kWh,
- Egyéb intézkedések (elektromos fogyasztók /hűtőszekrények, olajradiátorok/ leadása, bevonása; tudatos munkavégzés) 21 500 kWh.

a Logisztikai központban (99 975 kWh)

- Tervvilágítás átalakítása 45 600 kWh,
- Biztonsági világítás átalakítása, 35 950 kWh,
- Egyéb intézkedések 18 425 kWh.

ii. A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás alakulása

A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás 2012-ben tovább csökkent, a bázishoz képest 2012 végén 13,7 %-kal volt alacsonyabb. A csökkenésben meghatározó szerepe volt az időjárás alakulásának.

A tudatos munkavégzés előremozdítása érdekében az irodákban elhelyezett hőmérők mellett az MNB belső intranetes hálózatán időjárás előrejelző alkalmazást telepítettünk, illetve a különböző fórumokon (intranet Környezetbankár, Zöld könyv, Hírmondó) megjelenő ajánlások iránymutatásul szolgálnak munkatársaink számára.

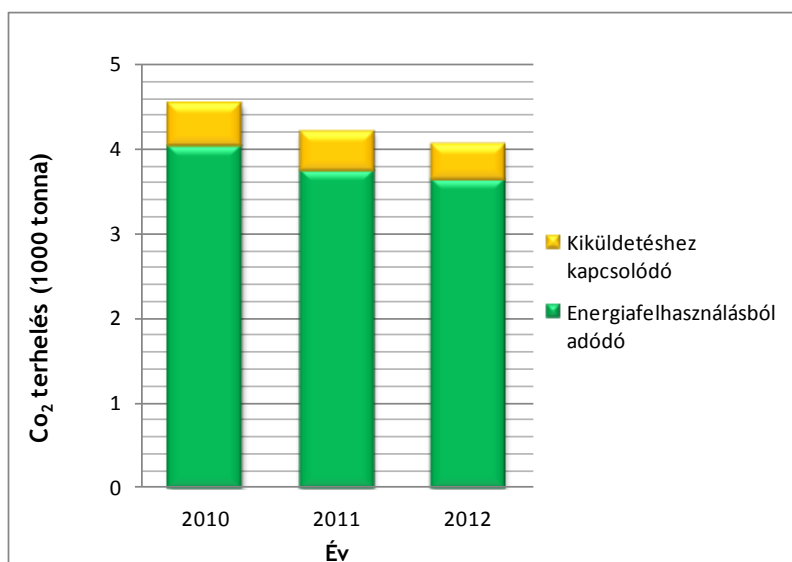
iii. Közlekedéshez kapcsolódó energia-felhasználás alakulása

Az energiafelhasználás legkisebb hányadát a gépjárműflotta üzemanyag felhasználása adja. Az üzemanyag felhasználás az elmúlt két évben a korszerűbb, alacsonyabb fogyasztású gépjárművek, illetve a belöldi távolsági utak növekvő aránya miatt, a nagyobb futásteljesítmény mellett sem növekedett.

3.3. Levegővédelem

A környezeti levegőt terhelő kibocsátással kapcsolatosan a továbbiakban is elsősorban az energiafelhasználás csökkentésével kívánunk eredményt elérni. A teljes CO₂-terhelés 2012-ben tovább csökkent, év végén 10,3 %-kal volt alacsonyabb a bázishoz képest. A csökkenéshez az energia-felhasználásban elért megtakarítások mellett hozzájárult a kiküldetésekhez kapcsolódó utaskilométerek csökkenése is.

2012-ben videokonferenciával összesen 24 438 km utazást váltottunk ki, ami 5,2 tonna széndioxid-terheléssel járt volna.

3.4. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodásban szigorú monitoring-rendszert vezetünk be és működtetünk, a keletkező hulladék mennyiségéről az üzemeltető napi szintű nyilvántartást vezet és az alakulás rendszeresen egyeztetésre kerül. 2012-ben a szelektív hulladék arányában további növekedést értünk el, két év alatt a szelektivitás aránya 13 %-kal 37%-ra emelkedett. A kommunális hulladék mennyisége a vállalásunkat jelentősen meghaladó mértékben csökkent, 2012 végén a bázishoz képest 52,4 %-kal volt alacsonyabb.

4. Célok és a programok megvalósulásának áttekintése

- **Megújítjuk hatékony belső kommunikációs csatornáinkat, a Környezetbankár intranetes oldalt**

A Környezetbankár intranetes oldalt áttekinthetővé tettük, az oldal leginkább struktúráját tekintve újult meg, illetve kiegészült egyéb a környezetvédelmi kérdéseken túlmutató, társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos információkkal. 2011-ben 13 alkalommal, 2012-ben pedig 18 alkalommal jelentettünk meg környezetvédelmi témájú hírt az intraneten, ezek a Környezetbankár oldalon összegyűjtve megtalálhatók.

- **A munkatársak környezettudatos szemléletének formálása érdekében aktualizáljuk és megismertetjük a munkatársi „zöld könyvet”.**

A munkatársi zöld könyv frissítése során igyekeztünk olyan érdekes adatokkal kiegészített információkat átadni, amelyek elősegítik az ismeretek elmélyítését. A zöld könyvet kiegészítettük olyan praktikus gyakorlati tanácsokkal is, amelyek a munkahelyen túlmutatva, a háztartásokban csökkenthetik a környezet igénybevételét.

- **Felmérjük a munkába járási szokásokat, amely alapján meghatározzuk a közlekedési szokások fejlesztési irányait.**

A munkába járási szokásokról készült felmérésben a munkatársak 60 százaléka vett részt, a kérdőív kitöltését belső kommunikációs kampány támogatta. A felmérés egyik fontos megállapítása volt, hogy a közösségi közlekedéssel történő munkába járás aránya az MNB-ben magas mind budapesti, mind nemzetközi viszonylatban. A közlekedési felmérés feldolgozása alapján az alábbi fejlesztési irányokat azonosítottuk:

- távmunkás foglalkoztatás további kiterjesztésének lehetőségei, és az ebből fakadó előnyök vizsgálata,
- a tömegközlekedési csomópontokban található biciklitárolók feltérképezése és azokról tájékoztatás nyújtása a munkavállalók számára,
- igény szerinti eseti tanácsadás lehetősége (a munkába járás útvonalának racionalizálása),
- esetleges kerékpárbérlési lehetőségek feltérképezése külföldi kiküldetések során,
- telekocsi alkalmazásának lehetőségei.

2012-ben újra pályáztunk és elnyertük a kerékpárosbarát munkahely címet.

- **A villamosenergia-fogyasztásunk 7,5%-kal alacsonyabb, a 2010. évi bázishoz képest.**

Fogyasztásunk 2012 végén 9,1 %-kal volt alacsonyabb a bázishoz képest. A villamosenergia-fogyasztás csökkenéséhez hozzájárultak a működésracionálizálási intézkedések, a számítógépes munkahelyek noteszgép cseréi, illetve a tudatos munkavégzésben történő előrelépés is. Tényleges megtakarításokat értünk el a Szabadság téri épületben világításkorszerűsítéssel, energiatakarékos fényforrások alkalmazásával, illetve a Logisztikai központ térvilágításának átalakításával.

- **A villamosenergia-felhasználásunk 1,5%-a megújuló forrásból származik.**

A szolgáltató partner által kiállított hivatalos igazolás alapján 2012-ben a vállalt 1,5 %-nyi megújuló részarány teljesült. A 2013. évi árambeszerzési tender nyertesével kötött 1 éves szerződésünk garanciát ad arra, hogy a 2013-ban leszállított mennyiség 5 %-os része megújuló forrásból fog származni.

- **A működésünkhöz kapcsolódó összes CO₂-terhelésben legalább 5%-os csökkenést érünk el a 2010. évi bázishoz képest.**

Az összes CO₂-terhelésben 2012-ben további 3,4 százalékos csökkenést értünk el, így a terhelés 2010. évi bázishoz képest 10,3 %-kal volt alacsonyabb, ami meghatározóan az energiafogyasztás-, illetve a külföldi kiküldetések csökkenéséből adódik.

- **A kommunális hulladék mennyiségét 15%-kal csökkentjük.**

A kommunális hulladék mennyisége 2012 végéig 50 %-ot meghaladó mértékben csökkent. Ehhez a működésracionálizálási intézkedések mellett elsősorban a szigorú hulladék-monitoring járult

hozzá, de a munkavállalói tudatosság terén is előrelépés tapasztalható, amit a szelektív hulladék arányának növekedése is jelez.

5. Vállalásaink 2013-ra, kitekintés 2014-re

- Tovább folytatjuk az energiahatékonyság növelésére irányuló tevékenységünket. 2013 végére a villamosenergia-fogyasztásunk 10 százalékkal lesz alacsonyabb a bázisnál.
- 2013-ban elvégezzük az MNB épületeinek nemzetközi környezetvédelmi minősítését.
- A környezettudatos kritériumok beszerzési eljárások során történő érvényesítése kapcsán 2013-ban megvizsgáljuk, hogy a magyar piaci lehetőségeket figyelembe véve, hogyan lehet a környezettudatossági szempontokat úgy beépíteni a beszerzési eljárásokba, hogy azok tényleges környezeti hasznokat eredményezzenek.

2013 végén zárul az EMAS első 3 éves ciklusa, 2014-ben elvégezzük a rendszer teljes felülvizsgálatát, megújítjuk az MNB környezetvédelmi stratégiáját, 2013 második felében elkezdjük az erre való felkészülést.

6. Hitelesítési záradék

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0003/2012 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: 64 (NACE-kód)

kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő Magyar Nemzeti Bank (két telephelye) amelynek a nyilvántartási száma: HU-000023 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet (két telephelye) frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a(z) 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt 2013.07.08.

Ferjancsik Zsombor